

Kommunene
Kirkelig fellesråd i kommuner med flere sokn
Menighetsrådene i kommuner med ett sokn
Fylkesmennene
Biskopene
Bispedømmerådene

KOMMUNENS ANSVAR FOR KIRKEN I LOKALSAMFUNNET

Kommunens økonomiske ansvar for Den norske kirke er nedfelt i kirkeloven av 7. juni 1996. Lovens § 15 lyder slik:

Kommunen utreder følgende utgifter etter budsjettforslag fra kirkelig fellesråd:

- a) utgifter til bygging, drift og vedlikehold av kirker,*
- b) utgifter til anlegg og drift av kirkegårder,*
- c) utgifter til stillinger for kirketjener, klokker og organist/kantor ved hver kirke, og til daglig leder av kirkelig fellesråd,*
- d) driftsutgifter for fellesråd og menighetsråd, herunder utgifter til administrasjon og kontorhold,*
- e) utgifter til lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring,*
- f) utgifter til reiser, kontorhold og boligtelefon for prester.*

Fellesrådets budsjettforslag skal også omfatte nødvendige utgifter til kirkelig undervisning, diakoni, kirkemusikk og andre kirkelige tiltak i soknene.

Utgiftsdekningen skal gi grunnlag for at det i soknene kan holdes de gudstjenester biskopen forordner, at nødvendige kirkelige tjenester kan ytes, at arbeidsforholdene for de kirkelig tilsatte er tilfredsstillende og at menighetsråd og fellesråd har tilstrekkelig administrativ hjelp.

Etter avtale med kirkelig fellesråd kan kommunal tjenesteyting tre i stedet for særskilt bevilgning til formål som nevnt i denne paragraf.

Kongen kan gi forskrift om kommunenes forpliktelser etter denne paragraf.

Kommunen kan ta opp lån for finansiering av sine forpliktelser etter første ledd bokstav a) og b). De nærmere vilkår for kommunens låneopptak fremgår av kommunelovens § 50.

Representant for kirkelig fellesråd kan gis møte- og talerett i kommunale organ når disse behandler saker som direkte berører fellesrådets virksomhet.

Etter kirkelovens ikrafttreden har det både fra kirkelig og kommunalt hold vært reist spørsmål om rekkevidden av kommunenes lovbestemte økonomiske ansvar overfor kirken.

Kirkeloven stadfester prinsippet om at kommunen har det økonomiske ansvaret for den lokale kirke, slik ordningen har vært i vårt land siden kommunenes opprinnelse. I respekt for det kommunale selvstyret og i tillit til at den enkelte kommune også i dag ser verdien av å gi gode rammevilkår for kirkens liv og virke, er det ikke gitt mer detaljerte regler om kommunens økonomiske plikter i forhold til Den norske kirke enn det som framgår av selve loven.

Drift og vedlikehold av kirker og kirkegårder, og lønn til nødvendige, lovbestemte stillinger i kirken, er blant de utgiftsområder som kommunene fra tidligere har hatt ansvar for. Den nye kirkeloven har ikke endret dette. Forståelsen av kommunenes økonomiske ansvar etter kirkeloven § 15 må derfor bygge på den forutsetning at de kommunale bevilgninger til kirken fortsatt gir grunnlag for tilfredsstillende drift og vedlikehold av våre kirker og kirkegårder og for utgiftsdekningen i kirkelige stillinger. Budsjetttrammen til disse formål vil imidlertid være gjenstand for ordinære kommunale prioriteringer innenfor lovens rammer.

Fra 1997 har det over Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementets budsjett vært gitt et særskilt statstilskudd til de kirkelige fellestrådene. Da det både fra kirkelig og kommunalt hold har vært reist spørsmål om dette statstilskuddet har konsekvenser for kommunenes budsjettmessige forpliktelser etter kirkeloven § 15, kan det være grunn til å minne om Kommunaldepartementets rundskriv H-3/97 av 10. januar 1997 til kommunene, hvor det ble presisert at nevnte statstilskudd til de kirkelige fellestrådene ikke skulle kompensere for kommunenes utgiftsforpliktelser etter kirkeloven § 15. Det følger av dette at kommunene ikke kan avpasse sine budsjettmessige forpliktelser etter § 15 mot det tilskudd de kirkelige fellestrådene mottar fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet.

Den kirkelige lovgivningen bygger på en forutsetning om dialog og samspill mellom kommune og kirke. Ved at det er lovfestet et kirkelig fellestråd i alle kommuner med mer enn ett sokn, har nå alle kommuner ett kirkelig organ å forholde seg til i arbeidet med kirkebudsjettet. Loven forutsetter at fellestrådets budsjettforslag danner grunnlaget for budsjettbehandlingen i kommunen. Dette nødvendiggjør nærmere drøftinger mellom fellestrådet og kommunen på et tidlig stadium i budsjettprosessen. Det er et felles ansvar for kommune og fellestråd å sørge for at det etableres og utvikles tjenlige arenaer for slike drøftinger.

Med hilsen

Ragnhild Queseth Haarstad

Jon Lilletun